

առաջի վարդանայ արքեպիսկոպոսին մերոյ զուղղափառ դաւանութիւն արարանտի գնացեալ ի վեննայ, առնու ի Լէօպոլտէ կայսերէ գհրաման շինելոյ զեկեղեցի ի Պելկրատ. ուր սկսանի, բայց ի դիմելն Տաճկաց ի վերայ Հայոց? (գաղարէ):

1693. ՌՃԽԲ. Պարոն Ծառուկն Ազսենտեան պապն իմ՝ 105 ամաց, բարեպաշտաբար փոխեցաւ յաստեաց, ուլխի 10, ի Լէօպոլիս:

Մխիթար վարդապետն եպիսկոպոսն Մովաց, Լալուակ Միխոյ կոչեցեալ, եկեալ ի Լէօպոլիս, առաջի վարդանայ Յունանեան արքեպիսկոպոսին մերոյ արար զգաւանութիւն ուղղափառ հաւատոյ:

1695. ՌՃԽԳ. Սիմէոն Աղուանից կաթողիկոսն՝ ընդ որոյ իշխանութեամբ են Շամսի, Կանճայ, Շիրուան և Ղարապաղ, քաղաքք և գաւառք, առտոյն հայրապետն (Իննովկ. ԺԲ) զպատուական թուղթ հնազանդութեան և դաւանութեան գրեաց, զոր ես թարգմանեցի. ի վաղուց հետէ զինքն հնազանդ սուրբ եկեղեցւոյն Հռովմայ գրէ. խնդրէ ի սրբազան փափէն զյանձնարարական թուղթ առ արքայն Շահ սուլթան Հուսէյիկն. որպէս զի ըստ առաջին թագաւորացն Պարսից՝ անխափան կարասցէ ինքն հովուել զհօտ իւր. և ընկալաւ:

Ներսէս վարդապետն Երեւանցի (կամ Վրացի) կանոնիկոս վեննայի, զայսու ժամանակի վախճանի, Սա ի զպրատանն Ուրպանեան աշակերտեալ և ուսեալ զգիտութիւնս, և զի ոչ զոյր ի Հռովմ հայ եպիսկոպոս՝ յորմէ քահանայ ձեռնադրիւր, գայ ի Լէօպոլիս, հրամանաւ Ս. Ժողովոյն, և յարքեպիսկոպոսէն Նիկիոյայոսէ քահանայ օրհնի. անտի դարձեալ ի Հռովմ հանդիպի ի վեննայ, յորժամ սաստիկ ժանտամազն էր անդրէն. ուր աներկիւղ պաշտէ զխորհուրդս եկեղեցւոյ՝ ախտացելոցն ժանտամահուամբն. թաղէ եւս. վասն որոյ եպիսկոպոսն վեննայոս՝ իրրեւ դաղարեաց մահն, գիտացեալ զսորա բարութիւնն, թոյլտուութեամբ Ս. Ժողովոյն առնէ զնա պէնէֆիցիատոս (ժառանգաւոր) աթոռակալ եկեղեցւոյն Ս. Ստեփաննոսի Նախավկային: Յառնուլն Լէօբոլտի կայսեր զՊուտայ ի Տաճկաց, զՏէր Ներսէսն վասն թարգմանութեան թղթի Հայոց ուրուք՝ որ ի Պուտայն էր և զհուր (!) ետ պարոնութիւնն, առնէ զնա պաղատան իւրոյ երէց, որ կոչի Գաբելլան, և յետոյ կանոնիկոս նոյն եկեղեցւոյն: Սա որպէս ինքն իսկ պատմեաց ինձ՝ (զի էր իմ մեծ բարեկամ), զ'1,200 տաճիկս գերեալս՝ մկրտեաց:

ԶՇէհրիմանեան տոհմն՝ Լէօպոլտոս կայսրն՝ յայսմ ամի, մայիսի 23, առնուամբ կոմսից թագաւորութեանն Մաճառաստանեայց՝ կոնտակաւ վայելչացոյց. որոյ ես թարգման եղէ. և վեհագոյն հայրապետքն Հռովմայ և այլ իշխանք՝ զնոյն մակազրութիւնն շնորհել նոցա սովոր են:

Քահանայ մի երզնիեցոցի ի տալիացի՝ յայսմ ամի ուլխի 8, առաջի իմ բաղում աշխատութեամբ ընդ 15 աւուրս, զ'700 հարիւրապետս դիւաց զօ-